

BAGSIDEN AF MEDALJEN

Bøger og film om berømmelsens pris

SER DU TALENTSHOWS?

DYRKER DU DRØMMEN OM BERØMMELSE?

SYNGER DU TIL HÅRBØRSTEN, GÅR CAT-WALK I ENTREEN ELLER LEVERER MONOLOGER TIL SOFAEN?

Mange af os drømmer om berømmelse. Om at være kendt. Om at blive bedt om at skrive en autograf.

De kendte fungerer som social sammenhængskraft. Deres liv giver os en referenceramme og en anledning til at diskutere andre emner. Med udgangspunkt i eskapader og højtprofilerede begivenheder kan vi tale om sex, stoffer, mode, samfundsforhold, mediernes indflydelse og meget andet.

De kendte lever af kameraerne i lige så høj grad, som kameraerne lever af dem. Så hvis kameraerne en dag er væk, er de også.

Når de kendte falder, er vi med på sidenlinjen. Vi svælger i paparazzi-fotos af unge filmstjerner på hæmningsløse drukture og grynedede fotos af kendtes affærer taget med zoom-linse fra en svævende helikopter.

HVORFOR?

Deres optur og fremgang er én historie. Deres snublen og nedtur er en anden. Deres liv på toppen og i rampelyset viser os et uopnåeligt liv. Vi kan fantasere om deres liv, måske med en indre frustration over, at det

liv aldrig bliver vores. Så når de falder og tingene går skævt, fascineres eller frydes vi over deres deroute.

Den perfekte og glittede overflade splintres, og perfektionen krakelerer. Det appellerer til vores lavere instinkter, fordi vi aldrig vil være en del af den eftertragtede verden. I deres fald kan vi måske genkende de situationer, hvor vi selv har oplevet en nedtur eller følt os mindreværdige. Samtidig sætter de kendtes sammenbrud også vores liv i perspektiv – så langt ude har de færreste været.

I disse bøger berettes om fremgang og nedtur. Om social opstigen og fald. Om at kæmpe sig til rampelyset og mere eller mindre spektakulært falde ud af det.

Vi er vidner til sociale eksperimenter, for hvor langt kan de kendte gå, inden de definitivt bryder sammen?

Hvad er omkostningerne ved at være kendt og berømt? Er berømmelsen afsavnene, tabene eller manglerne det værd? Hvad driver folk til at blive kendt? Eller drives de af deres fag og berømmelsen er blot et biprodukt?

De kendte blottes – og du inviteres indenfor.

Sanne Craft, bibliotekar

FILMSTJERNER OG ANDET STJERNEDRYS

Vi ser skuespillerne i biografen på lærredet. Deres skuespil fascinerer og deres liv ikke mindre.

Melvyn Bragg: *Richard Burton*

Gyldendal, 1989. - 527 sider

Burton er kendt både for sit skuespil, sine ægteskaber med Elizabeth Taylor og sin alkoholisme og dæmoner.
(99.4 *Burton, Richard*)

Andrew Morton:

Diana – den sande historie

Holkenfeldt 3, 1992. - 171 sider

Der er mange bøger om Diana og hendes tragiske liv i mediernes søgelys. Denne er dansksproget.
(99.4 *Diana, prinsesse af Wales*)

Antoni Gronowich:

Garbo – historien om hendes liv

Lindhardt og Ringhof, 1990. - 392 sider

Om den sky stjernes liv og karriere.
(99.4 *Garbo, Greta*)

John Lindskog: *Faders vilje:*

Osvald, Søster og Frits Helmuth:

Dramaet bag scenen

Aschehoug, 2005. - 327 sider

Et portræt af Frits og Osvald Helmuths karrierer samt et familieliv som udadtil var harmonisk og lykkeligt, men bag facaden i høj grad præget af faderens utroskab og fysiske og psykiske vold mod moderen. (99.4 *Helmuth, Osvald*)

Luise Charlotte Helmuth:

Pusle: en personlig historie

Møntergården, 2004. - 189 sider

Pusle var en landskendt barnestjerne, indtil karrieren brat sluttede i de tidlige teenageår.
(99.4 *Helmuth, Luise Charlotte*)

Hans Løvetand: *Laus Høybye:*

En dreng med krummer i

Hovedland, 1992. - 95 sider

Laus Høybye blev barnestjerne i Krumme-filmene, og bogen giver et billede af, hvordan det er for et barn pludselig at blive berømt. Og om bagsiden af succes'en. (99.4 *Høybye, Laus*)

Mike Evans: *Historien om Marilyn*

Aschehoug, 2006. - 431 sider

Fortælling om den forældreløse Norma Jean Baker, der endte som ikon og legende og de omkostninger, det havde.
(99.4 *Monroe, Marilyn*)

Poul Malmkjær: *Asta: mennesket, myten og filmstjernen: en biografi*

Haase, 2000. - 343 sider

Om den danske stumfilmstjerne Asta Nielsens liv og karriere i tysk og dansk film. (99.4 *Nielsen, Asta*)

Allan Olsen: *Et andet liv*

People's Press, 2006. - 224 sider

Allan Olsens op- og nedture spænder fra en opvækst i et arbejdsmiljø i København til en periode som alkoholiker og vejen tilbage. (99.4 *Olsen, Allan*)

Tara McAdams: *Historien om Elvis*

Aschehoug, 2006. - 431 sider

Der er skrevet mangt om meget om Kongen, der tryllebandt og - binder - utallige fans og som endte udlevet i Las Vegas. (99.4 *Presley, Elvis*)

Nigel Goodall:

Winona Ryder: The Biography

Blake, 1998. - 240 sider

Winona er både kendt for sit skuespil og for sine rapserier.
(99.4 *Ryder, Winona*)

SPORTSSTJERNER

– umenneskelige maskiner eller viljestærke kraftmennesker?

Vi ser dem vinde, krydse målstregen, slå nok en rekord. Deres præstationer er overmenneskelige, og deres afsavn og offervilje er tilsvarende stor. Læs om dem, der optræder i rekordbøgerne – og i formiddagspressens sladderspalter.

Christopher A. Darden: *In contempt*

ReganBooks, 1996. - 387 sider

Om den spektakulært og suspekt frifundne O.J. Simpson, der inden karrieren som mordanklaget var en kendt sportsmand.

Jesper Skibby: *Forstå mig ret*

Ekstra Bladet, 2006. - 242 sider

Skibby beretter om sit liv, sin cykelkarriere og sit dopingmisbrug. (79.66)

MODELLER – tændstiktynde og tomhjernede?

De optræder i de største designeres kreationer. De lancerer egne parfume- og undertøjsmærker. De er fremmedartet uopnåelige og nærværende attråværdige. Verden har længe været på fornavn med supermodellerne og fulgt deres skabelse og mulige forfald.

Fred Vermorel:

Addicted to love - Kate Moss

Omnibus Press, 2006. - 194 sider

Hun har et af verdens smukkeste ansigter og blev ironisk nok kendt for sin "heroin chicke"-stil, da hun kom frem.

Jørn Mader: *Ørnen fra Herning:*

Bogen om Bjarne Riis

Hans Reitzel, 1995. - 153 sider

Historien om den professionelle danske cykelrytter Bjarne Riis' barndom, ungdom, familieliv og karriereforløb. (79.66)

Henrik Madsen: *Anja*

Politiken, 2004. - 285 sider

Et portræt af dansk kvindehåndbolds største personlighed gennem tiderne og om hendes mange kontroverser med medspillere, trænere, klubber og pressen. (79.75)

Siden har heroinmisbruget fyldt meget i sladderspalterne.

Maria Hirse: *Den 13*

– en personlig beretning om mobning

Linhardt og Ringhof, 2003. - 172 sider

Tre-binds serie om mobning, anoreksi og selvværd.

2. del: Maria Hirse: *Æblekinder*

Høst, 2006. - 127 sider

3. del: Maria Hirse: *Bag facaden:*

en personlig beretning om selvværd

Lindhardt og Ringhof, 2005. - 188 sider
(99.4 Hirse, Maria)

På nettet blomstrer sider om de meget kendte og de mindre kendte. Fans, pressefolk, sladderpressen og de kendte selv udbasunerer hemmeligheder og nyheder i en lind strøm.

På dansk findes f.eks.

Vip.tv2.dk

– så har du styr på de kendte

Msndk.starlounge.com

– snak og sladder

På engelsk findes f.eks.

Eonline.com

– både tv-program og internetsted med fokus på de kendtes liv og fejl

Nationalenquirer.com

– nyheder om de kendte, sladder og forbrydelser

Accesshollywood.com

– sladder, sladder og mere sladder

Vh1.com

– musik og gossip – på nettet og som tv-program

Celebrity-gossip.net

– spot de kendte på og uden for den røde løber

Gossipgirls.com

– pink gossip for de hungrende

Thehollywoodgossip.com

– information af mere eller mindre lødig kvalitet, men mest det sidste

Starmagazine.com – alt om de kendte

People.com – stedet om de kendte

Nowmagazine.co.uk

– engelsk sladderblad

Daliystar.co.uk

– britisk sladder og masser af fotos

MUSIKERE – rockersjæl og poetik

Rockmusikere skal pr. definition gå op i flammer eller stoffer. Myten om musikeren, der forgår i destruktiv kreativitet omgivet af villige groupies og skruppelløse managere er sejlivet. Deres eskapader skal være så mangfoldige som deres tatoveringer. Deres sjæl så pigget som deres piercinger. Vi forventer kompromisløs udlevering og store musiske stunder.

J. Randy Taraborrelli:

Michael Jackson

- The Magic & the Madness

Pan Books, 2004. - 684 sider

Michael Jackson er det stof, myter er gjort af. Denne bog går tæt på det

skiftende udseende, giftermålene, børnene og livet bag ansigtsmaske og gitterhegn.

Tom Lamotta: **Michael Jackson**

Holkenfeldt, 1998. - 63 sider

Lille dansk bog om den alsidige og mediesky stjerne.

(99.4 Jackson, Michael)

Bob Dylan: **Krøniker**

Gyldendal, 2004. - 281 sider

Dylans erindringer om folk, han har kendt og spillet sammen med og om berømmelsens pris for manden, der er et ikon for generationer.

(99.4 Dylan, Bob)

Niels Olsen:

Det er muligt! – rundt om et misbrug

Høst, 2007. - 188 sider

Niels "Noller" Olsen fortæller om sit alkohol- og stofmisbrug og om berømmelsen. (99.4 Olsen, Niels)

Britney Spears' offentlige sammenbrud er allemandseje. Følg udviklingen på nogle af de utallige hjemmesider om popprinsessen. **Britneyfan.dk**

Eller på nogle af de gossipnet-sider, der nævnes der på forrige side. Læs den officielle version på **britneyspears.com**

KAMPEN FOR BERØMMELSE er også forevigt på film

Solo. Instruktør Kasper Torsting.

Sandrew Metronome, 2007

Dokumentarfilm om Popstarvinderen Jon, der i 2002 vandt talentkonkurrencen og efterfølgende fik en personlig nedtur. (99.4 Jon)

Almost famous. Written and directed by Cameron Crowe. Egmont Film 2000

Et rockband on tour med skildring af det "søde" rakkerliv med stoffer, kvinder, op- og nedture.

Sunset Blvd. Directed by Billy Wilder.

Paramount, 2003

Klassisk film om den unge manuskriptforfatter, der møder den falmede stumfilmstjerne med fatale konsekvenser.

Dreamgirls. Written for the screen and directed by Bill Condon. Paramount

Home Entertainment (Denmark), 2007

Tre veninder starter i begyndelsen af tresserne trio "The Dreamettes", og opdager berømmelsens omkostninger og at talent nogle gange stiller sig i vejen for popularitet.

Walk the line. Directed by James

Mangold. SF Film, 2006

Film om countrysangeren Johnny Cash's liv fra teenageårene i 1940erne til han møder sangerinden June Carter og deres ægteskab.

Fame. Directed by Alan Parker. Sandrew Metronome, 2004

Ambitiøse unge med fokus på at gøre karriere inden for showbusiness oplever fysisk slid og psykologisk belastning i deres kamp for berømmelse.

MULTIKUNSTNER

– deres liv er turbulent, deres talent mangesidet

Birgitte Ryg: *Jørgen Ryg*

Tellus, 1992. - 143 sider

Musikeren og skuespilleren Jørgen Ryg levede med både berømmelse og med alkohol. (99.4 Ryg, Jørgen)

J. Randy Taraborrelli:

Madonna - En intim biografi

Lademann, 2001. - 547 sider

Læs om Madonnas lange seje kamp for at nå toppen, om gennembruddet

og berømmelsen. Bogen bevæger sig ind i hendes privatliv og ser på myter og sandheder.

(99.4. Madonna)

BLIV KLOGERE

Der findes mange artikler om de af-savn eller problemer, som berømmelse kan medføre. Og om de psykologiske mekanismer, der får folk til at søge spotlight og fokus. Læs f.eks. disse artikler, der alle kan læses online via biblioteket.

Nils Thorsen:

Det er livsfarligt at blive berømt

I: Politiken. - 2007-09-24. - Sektion 2, s. 1
Et hold britiske forskere stiller spørgsmålet om, hvor farligt er det egentlig at få en sang på hitlisterne. De har prøvet at regne berømmelsens pris ud.

Iben Albinus Sabroe: *Celebrity chic*

I: Berlingske tidende. - 2007-11-11. - Sektion 4, s. 22-24, 26

Mange kendte starter tøjkollektioner og udvider deres virke med at designe. For også for stjernerne er mode det ultimative middel til selvscenestættelse.

Janni Thuesen:

Glamourpigerne kommer

I: Kristeligt dagblad. - 2007-07-06. - Liv&Sjæl, s.13

DivaBitchen er en ny pigetype, som har fokus på et liv med lykke, penge og berømmelse. Tidens rollemodeller synes at bekræfte drømmen.

Benedict Carey og Jeanette

Ringkøbing: I ser mig, ergo er jeg

I: Politiken. - 2006-09-17. - Sektion 3, s. 1-2

Videnskaben har studeret den psykologiske effekt, der ligger i menneskers trang til at blive anerkendt.

Deres konklusion er: vi vil være anerkendte - allerhelst også kendte. Det gør os trygge og bringer os tættere på u dødelighed.

Bruno Lester:

Jeg bliver nødt til at udlette dig

I: Politiken. - 2004-08-14. - Sektion 2, s. 9
Berømmelse har også en bagside. Amerikanske og britiske filmstjerner generes af de såkaldte stalkers - psykisk forstyrrede fans, der jager, chikanerer eller truer deres idoler i årevis.

Michael Rotenborg og

Søren Bernbom: Dét hvor man ikke bare skal passe sig selv

I: Politiken. - 2006-10-01. - Sektion 2, s. 9
Søren Bernboms tre minutters berømmelse på Kim Larsens sang 'Joanna' førte til 20 års stofmisbrug.

Se også essayet "På-generationen" på www.faktalink.dk
(gratis adgang via biblioteket)

Find bøgerne og filmene på www.bibliotek.dk